

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

16. ročník, školský rok 2023/24

Testové úlohy pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG)

Megjegyzés: A monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg.

1.* A felsorolt várak- és kastélyok neveit sorold a térképen található számokhoz, amelyek meghatározzák és szemléltetik előfordulási helyüket. Írd a válaszlapra a megfelelő betű- és számkombinációt.

a) Vöröskő – vára

b) Zboró/Zborov – vára

c) Kékkő – vára

d) Oroszlánkő/Vršatec – vára

e) Árva /Oravský vára

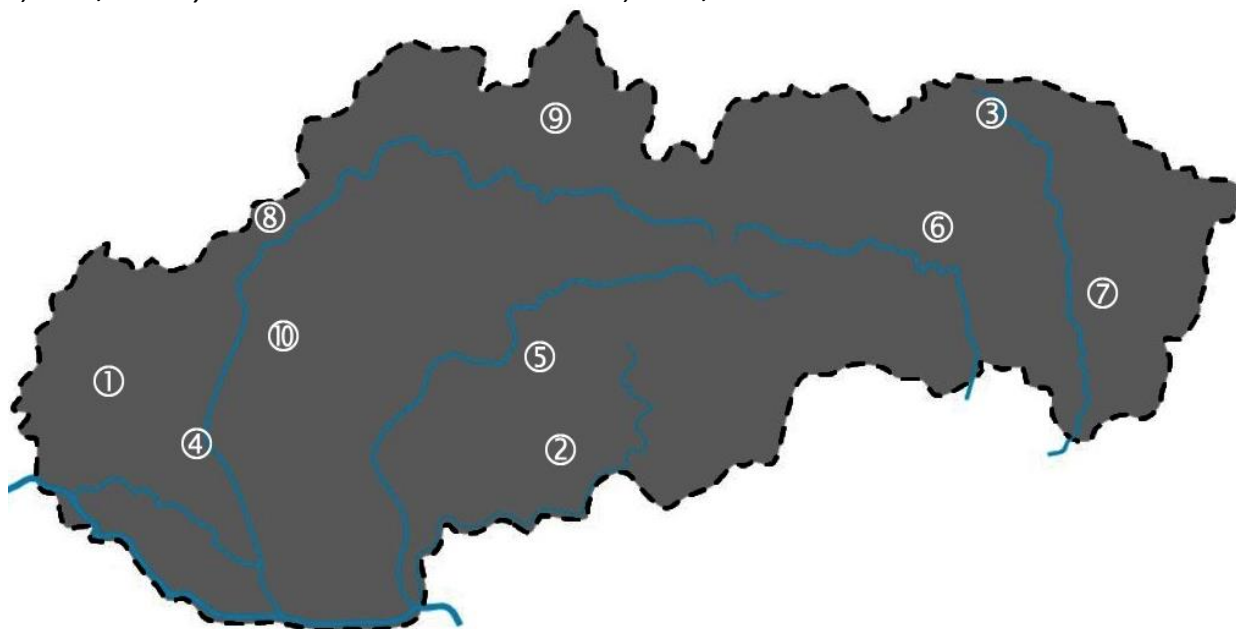
f) Nagymihályi/Michalovce – kastély

g) Nagytapolcsány – vára

h) Galánta – neogótikus kastély

ch) Végles/Vígľaš – kastély

i) Sáros/Šariš – vára

2.* Állítsd párba a felsorolt várakat/kastélyokat és a rájuk jellemző tényeket. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt. A felsorolt objektumok közül melyik látható a fényképen?

a) Divény/Divín

b) Fülek

c) Likava

d) Selmečbánya – Újvár

e) Appony/Oponice – nagy kastély

1) Thököly Imrét Közép-Magyarország királyává koronázták

2) a történelmi könyvtár felújítása

3) toronyként épült 4 sarokbástyával

4) Liptóból Árvaába vezető út mentén épült

5) a császári hedsereg felrobbantotta

3.* Figyelmesen olvasd el az alábbi, az árvai várral kapcsolatos kijelentéseket és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A vár az Arriva néven ismert.
- b) Az első írásos emlék 1367-ből származik.
- c) Több mint 20 évig trencsényi Csák Máté uralta a várat.
- d) A 14. században a vár a Thurzó család birtokába került.
- e) A várat Pika (Pikay) Gáspár vezetésével elfoglalták a felkelők.

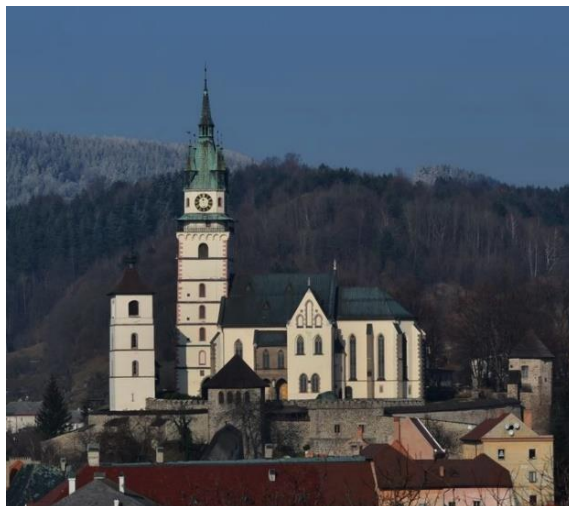
4.* Figyelmesen nézd meg az alábbi képeket. A felsorolt lehetőségek közül írd a válaszlapra azt az öt várat/kastélyt, amelyek nem láthatók a képen.

Divény/Divín – vár, Galánta – neogótikus kastély, Vittenc/Chtelnica – kastély, Likava – vár, Kékkő/Modrý Kameň – vár, Sáros/Šariš – vár, Topolcsány/Topoľčany – vár, Végles/Vígľaš – kastély, Oroszlánkő/Vršatec – vár, Garamszentkereszt/Žiar nad Hronom – kastély

5.* A körmöcbányai vár több épületből áll. Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki a négy helyes megoldást. A válaszlapra írd a helyes megoldások betűjeleit.

- a) Szent Erzsébet -templom
- b) Szent András- csontház (karner)
- c) óratorony
- d) Szent Zsófia -kápolna
- e) Szent Mihály- csontház (karner)
- f) a Himmelreich-féle lakótorony
- g) Szent Katalin -templom
- h) a régi városháza átalakított épülete

6.* Állapítsd meg, hogy melyik négy állítás igaz Vittenc/Chtelnica kastélyáról. Írd a válaszlapra a helyes válaszok négy betűjelét.

- a) A régebbi épület helyén gótikus kastélyt építettek.
- b) A 18. században a kastélyt klasszicista stílusban átépítették.
- c) A négy szabadon álló rokokó pavilon a kastély körül egydülálló elemnek bizonyul.
- d) A régebbi épület helyén reneszánsz kastélyt építettek.
- e) A tíz szabadon álló rokokó pavilon a kastély körül egydülálló elemnek bizonyul.
- f) A 18. században a kastélyt barokk stílusban átépítették.
- g) A kastélyban a Hlinka Ifjúság Felsőbb Parancsnoki Iskolája működött.

7.* Válassz ki egy helyes lehetőséget a felsoroltak közül és írd a válaszlapra.

- a) **Melyik király levelében található az első írásos említés Végles/Vígľaš kastélyáról:**
Károly Róbert, Lajos, Zsigmond, Korvin Mátyás.
- b) **Melyik várban/kastélyban található a Bábművészeti Kultúrák és Játékok Múzeuma**
Bajmóc/Bojnice, Kékkő/Modrý Kameň, Vöröskő/Červený Kameň, Nagymihály/Michalovce.
- c) **Milyen alakú a Szepesi várban található hatalmas torony**
trapéz/lichobežníka, kör/kruhu, négyzet/štvorca.
- d) **Melyik évből származik az első írásos emlék a pozsonyi várról**
907, 1007, 1117, 1217.
- e) **Milyen alakú a Sáros vára központjában található hatalmas torony**
trapéz/lichobežníka, kör/kruhu, négyzet/štvorca.
- f) **Kiknek a betörése fenyegetett, amikor magépült a selmecebányai Újvár**
tatórok, kurucok, törökök, labancok.
- g) **Hogyan nevezték régen Zboró/Zborov várát**
Tekvica, Makovica, Jadernica, Muchovica.
- h) **Melyik vár található Divényhez/Divín legközelebb**
Csejte/Čachticiach, Fülel/Filakove, Sepes vára/Spišský hrad, Sáros vára/Šarišský hrad.

8.* A várakat, várkastélyokat és kastélyokat különböző módon használták ki. Írd a válaszlapra a hiányzó kifejezéseket.

- a) A bazini várkastélyban volt a borászok ... **A** ...
- b) A garamszentkereszti / Žiar nad Hronom volt a ... **B** ... főiskola.
- c) A nagymihályi/ Michalovce kastélyban 1945 után volt a Nemzeti**C**.....állomása.

9.* Figyelmesen olvasd el az alábbi kijelentéseket és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A 11. században Magyarországon bevezették a vármegyerendszert.
- b) A vármegye élén az ispán állt, akit a nemesség választott.
- c) A vármegyerendszer a régebbi megyei vár rendszerét követte, amely még Nagy-Morávia idején jött létre.
- d) A legrégebbi megyékhez tartozott Pozsony, Nyitra, Zemplén, Óbars/Starý Tekov és Nagysáros/Velký Šaris.
- e) A mai Szlovákia területén 11 megye létezett.

10. Állapítsd meg, hogy az alábbi állítások közül, melyek az első világháborúhoz és annak következményeihez fűződnek, nem igazak. Írd a válaszlapra csak a két betűjelet.

- a) A háború a nyugati fronton jelentős területi nyereséggel járt és ez a jelenség állandó maradt.
- b) Új fegyvereket használtak a támadásoknál, úgymint harci repülőgépeket és tankokat.
- c) A háború óriási emberi veszteséget okozott.
- d) A civil lakosság anyagi hiányt szenvedett.
- e) Jelentős felfedezésekre és találmányokra került sor.
- f) A háború megerősítette a közép-európai birodalmakat.

11. Az első világháborút követő béketárgyalásokkal kapcsolatban írd a válaszokat a válaszlapra:

- a) Hány pontból állt az amerikai elnök Woodrow Wilson béketerve – 12, 13, 14?
- b) Melyik városban tárgyaltak a béketervről - Wannsee-ben, Párizsban, Bécsben?
- c) Mi volt a neve annak a szervezetnek, amely a békeszerződési tárgyalások alapján jött létre – Vöröskereszt, Egyesült Nemzetek Szövetsége, Népszövetség?

12. Egészítsd ki az alábbi szöveget és a hiányzó szavakat írd a válaszlapra.

*Az első világháború befejezése után több magyar katonai alakulat és a hivatalnokok nem akarták elhagyni az újonnan létrejött Csehszlovákiát, és a Magyar... **A**....Köztársaság kikiáltása után a magyar bolsevik hadsereg sikertelenül próbálta megszállni Szlovákiát. Az újabb támadás megelőzése érdekében Csehszlovákia Romániával és a leendő Jugoszláviával megkötötte az úgynevezett ...**B**... szövetséget. 1920-ban az állam elfogadta a Csehszlovák Köztársaság Alkományát, amely rögzítette a ...**C**....nemzet fogalmát. A csehszlovák kormány mellett Szlovákia igazgatására külön szlovák teljhatalmú**D**....hoztak létre.*

13. Mi a közös Mussoliniban és Hitlerben? Állapítsd meg, hogy az alábbi állítások igazak-e vagy hamisak. Azok az állítások igazak, amelyek mindkét diktátorra érvényesek. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

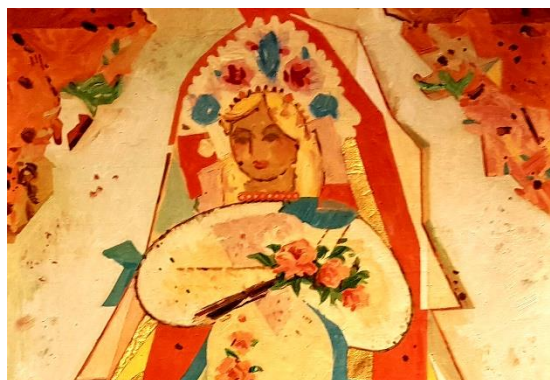
- a) Mindketten ugyanabban az évben kerültek hatalomra.
- b) 1938-ban mindketten részt vettek a müncheni konferencián.
- c) Nemzetük vezéreinek nevezték magukat .
- d) A politikai pártjaik nevében be volt komponálva a szocializmus jelző.
- e) Nemzetüket felsőbbrendűnek tartották.

14. Sorold a politikus nevéhez a funkcióját. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

a) Alois Rašín	1) a csehszlovák kormány elnöke
b) Vavro Šrobár	2) HSĽS /Hlinka Szlovák Néppártja elnöke
c) Samuel Zoch	3) Csehszlovákia iskolaügyi minisztere
d) Matúš Dula	4) Csehszlovákia hadügyminisztere
e) Eduard Beneš	5) Pozsony főispánja
f) Andrej Hlinka	6) Csehszlovákia egészségügyminisztere
g) Karel Kramář	7) a Szlovák Nemzeti Párt/ SNS elnöke
h) Milan Rastislav Štefánik	8) Csehszlovákia pénzügyminisztere
ch) Ivan Dérer	9) a Csehszlovák Nemzeti Tanács főtitkára Párizsban

15. Írd az alább felsorolt, Szlovákiában tevékenykedő művészek nevéhez azt a munkakört, amiben híressé váltak. Segítségül szolgál a mellékelt kép.

*Fridrich Weinwurm,
Ľudovít Fulla,
Ján Borodáč,
Karol Plicka*

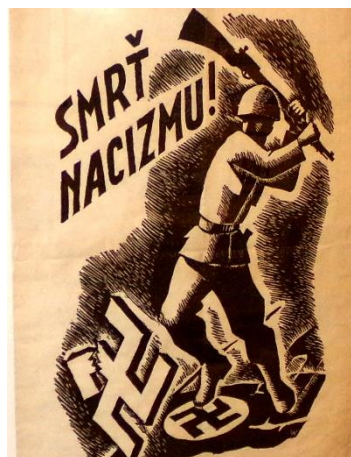

16. Állapítsd meg, hogy az alábbi állítások igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) 1938 végén Szlovákiában a Hlinka Csehszlovák Néppártja vette át a hatalmat.
- b) Szlovákia autonómiáját 1938. december 6-án kiáltották ki.
- c) A bécsi döntés Németország, Olaszország, Nagy-Britannia és Franciaország elhatározása volt.
- d) A bécsi döntés következtében Szlovákia déli részét Magyarországhoz csatolták.
- e) Jozef Tiso a Hlinka Szlovák Néppártja radikális szárnyához tartozott.
- f) A fegyveres egységek- a Hlinka - gárda - is részt vettek az alapvető polgári jogok megsértésében.
- g) 1939 májusában Magyarország és Szlovákia úgynevezett „kis háborút“ folytatott.
- h) 1939 szeptemberében Szlovákia Németországhoz csatlakozott és megtámadta Lengyelországot.

17. Írd a válaszlapra az évszámot, amikor az alább felsorolt események megtörténtek. Két esetben le kell írni a teljes dátumot.

- a) légitámadás indítása Nagy-Britannia ellen
- b) Németország megtámadta a Szovjetuniót
- c) a szövetségesek normandiai partraszállása
- d) Németország feltétel nélküli kapitulációja
- e) Japán feltétel nélküli kapitulációja

Autori: PaedDr. Marek Bubeník, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzentka: Mgr. Barbora Kopuncová

Fotografie: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Preklad: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: NIVaM, 2024 a Slovenská komisia Dejepisnej olympiády